

zad05-svd-eigenfaces

November 17, 2025

1 Zadanie 05: SVD i Eigenfaces (Twarze Własne)

1.0.1 Maciej Kos sem 2 CB

1.1 Cel

Nabycie podstawowej znajomości użycia rozkładu SVD w celu uzyskania eigenfaces (twarzy własnych).

1.2 Wprowadzenie

Eigenfaces to zastosowanie PCA (Principal Component Analysis) do rozpoznawania twarzy. Główna idea polega na tym, że każdy obraz twarzy można reprezentować jako kombinację liniową bazowych “twarzy własnych”.

1.3 Algorytm

1. Każdy obraz jest przekształcany w duży wektor kolumnowy
2. “Średnia twarz” jest obliczana i odejmowana od każdego wektora kolumnowego
3. Uśrednione wektory obrazu są układane poziomo jako kolumny w macierzy danych X
4. Biorąc SVD uśrednionej macierzy X, otrzymujemy PCA
5. Kolumny U to twarze własne (eigenfaces) i można je przekształcić z powrotem w obrazy

1.4 Zadanie

Znaleźć liczbę r wartości osobliwych (i odpowiednio “twarzy własnych”), używając której możemy zachować więcej niż $k=30\%$ informacji zawartej w zdjęciu. Przedstawić wynikowe zdjęcie z użyciem odpowiedniej liczby eigenfaces.

```
[16]: import matplotlib.pyplot as plt
import numpy as np
import os
import scipy.io

plt.rcParams['figure.figsize'] = [8, 8]
plt.rcParams.update({'font.size': 18})

# Dane twarzy
mat_file = 'allFaces.mat'
mat_contents = scipy.io.loadmat(mat_file)
```

```

faces = mat_contents['faces']
m = int(mat_contents['m'])
n = int(mat_contents['n'])
nfaces = np.ndarray.flatten(mat_contents['nfaces'])

print(f"Rozmiar obrazu: {m}x{n} pikseli")
print(f"Liczba osób: {len(nfaces)}")
print(f"Liczby zdjęć na osobę: {nfaces}")
print(f"Całkowita liczba twarzy: {faces.shape[1]}")

# 36 pierwszych osób jako zbiór treningowy
trainingFaces = faces[:, :np.sum(nfaces[:36])]
print(f"\nLiczba twarzy treningowych: {trainingFaces.shape[1]}")

# Obliczenie średniej twarzy
avgFace = np.mean(trainingFaces, axis=1)
print(f"Kształt średniej twarzy: {avgFace.shape}")

```

Rozmiar obrazu: 168x192 pikseli

Liczba osób: 38

Liczby zdjęć na osobę: [64 62 64 64 62 64 64 64 64 64 60 59 60 63 62 63 63 64 64
64 64 64 64 64

64 64 64 64 64 64 64 64 64 64 64 64 64 64]

Całkowita liczba twarzy: 2410

Liczba twarzy treningowych: 2282

Kształt średniej twarzy: (32256,)

C:\Users\Maciek\AppData\Local\Temp\ipykernel_18088\1752461268.py:14:

DeprecationWarning: Conversion of an array with ndim > 0 to a scalar is deprecated, and will error in future. Ensure you extract a single element from your array before performing this operation. (Deprecated NumPy 1.25.)

```
m = int(mat_contents['m'])
```

C:\Users\Maciek\AppData\Local\Temp\ipykernel_18088\1752461268.py:15:

DeprecationWarning: Conversion of an array with ndim > 0 to a scalar is deprecated, and will error in future. Ensure you extract a single element from your array before performing this operation. (Deprecated NumPy 1.25.)

```
n = int(mat_contents['n'])
```

```

[17]: # Obliczenie eigenfaces poprzez SVD na uśrednionych danych
X = trainingFaces - np.tile(avgFace, (trainingFaces.shape[1], 1)).T

# Rozkład SVD
U, S, VT = np.linalg.svd(X, full_matrices=False)

print(f"Kształt U (eigenfaces): {U.shape}")
print(f"Kształt S (wartości osobliwe): {S.shape}")

```

```

print(f"Liczba eigenfaces: {len(S)}")

# obliczenie wariancji wyjaśnionej przez kolejne komponenty
total_variance = np.sum(S**2)
cumsum_variance = np.cumsum(S**2) / total_variance

print(f"\nCałkowita wariancja: {total_variance:.2f}")
print(f"Pierwsze 10 wartości osobliwych: {S[:10]}")

```

Kształt U (eigenfaces): (32256, 2282)
 Kształt S (wartości osobliwe): (2282,)
 Liczba eigenfaces: 2282

Całkowita wariancja: 278215394307.56
 Pierwsze 10 wartości osobliwych: [317948.18983483 311133.64707897
 117083.18919641 88919.27263023
 64471.27728728 62095.77468118 54718.98013903 52011.32746534
 45683.81156572 43095.19521767]

```

[18]: # ZADANIE: Znajdź r dla k = 30%
k = 0.30 # Procent informacji do zachowania

# minimalne r takie, że skumulowana wariancja >= k
r = np.argmax(cumsum_variance >= k) + 1

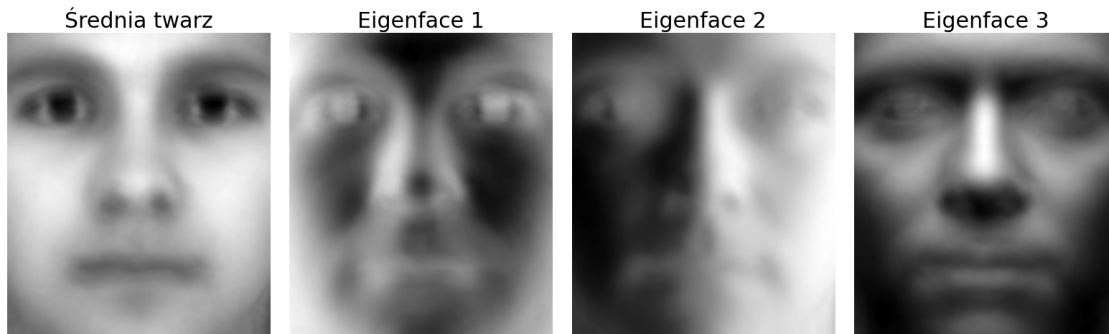
# Wyświetlenie pierwsze eigenfaces
fig = plt.figure(figsize=(16, 6))

# Średnia twarz
ax1 = fig.add_subplot(1, 4, 1)
img_avg = ax1.imshow(np.reshape(avgFace, (m, n)).T)
img_avg.set_cmap('gray')
ax1.set_title('Średnia twarz')
plt.axis('off')

# Pierwsze trzy eigenfaces
for i in range(3):
    ax = fig.add_subplot(1, 4, i + 2)
    eigenface = np.reshape(U[:, i], (m, n)).T
    img = ax.imshow(eigenface)
    img.set_cmap('gray')
    ax.set_title(f'Eigenface {i+1}')
    plt.axis('off')

plt.tight_layout()
plt.show()

```



```
[19]: # Wczytanie testowego obrazu - pierwsza twarz osoby 37 (nie z zbioru
      ↪ treningowego)
testFace = faces[:, np.sum(nfaces[:36])]

print(f"Kształt obrazu testowego: {testFace.shape}")

# Oryginalny obraz testowy
fig = plt.figure(figsize=(14, 10))

ax_orig = fig.add_subplot(3, 3, 1)
ax_orig.imshow(np.reshape(testFace, (m, n)).T, cmap='gray')
ax_orig.set_title('Obraz oryginalny')
ax_orig.axis('off')

# Odjęcie średniej twarzy od testowego obrazu
testFaceMS = testFace - avgFace

# Obraz testowy z różnymi liczbami eigenfaces
r_values = [1, 5, 10, 20, 50, 100, 200]
position = 2

for idx, r_test in enumerate(r_values):
    reconFace = avgFace + U[:, :r_test] @ U[:, :r_test].T @ testFaceMS

    # Procent zachowanej wariancji dla tego r
    variance_retained = cumsum_variance[r_test - 1] * 100

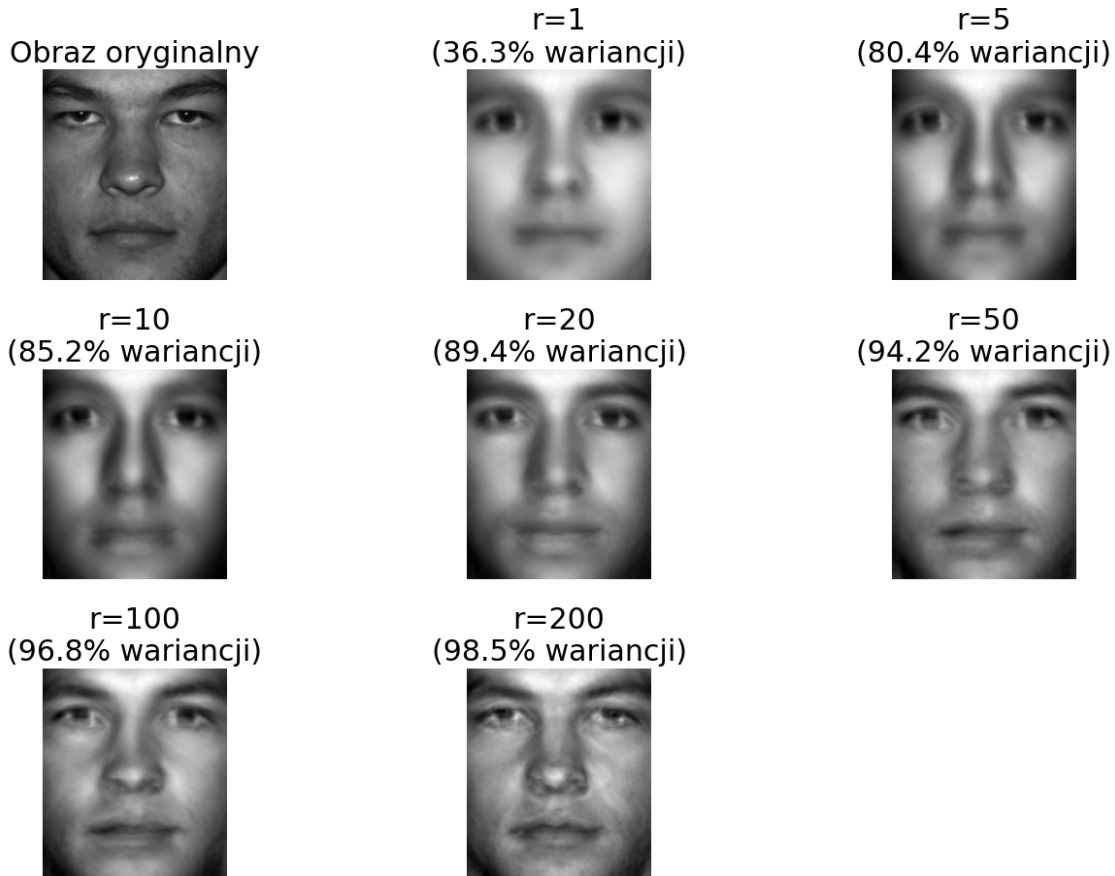
    ax = fig.add_subplot(3, 3, idx + 2)
    ax.imshow(np.reshape(reconFace, (m, n)).T, cmap='gray')
    ax.set_title(f'r={r_test}\n({variance_retained:.1f}% wariancji)')
    ax.axis('off')

plt.suptitle('Rekonstrukcja twarzy z różną liczbą eigenfaces', fontsize=16)
plt.tight_layout()
```

```
plt.show()
```

Kształt obrazu testowego: (32256,)

Rekonstrukcja twarzy z różną liczbą eigenfaces


```
[20]: # Wykres: procent zachowanej wariacji vs liczba eigenfaces
fig, (ax1, ax2) = plt.subplots(1, 2, figsize=(16, 5))

# Wykres 1: Wartości osobliwe
ax1.semilogy(np.arange(1, len(S)+1), S)
ax1.axvline(x=r, color='r', linestyle='--', linewidth=2, label=f'r={r} dla λ_{k*100:.0f}%')
ax1.set_xlabel('Numer eigenface')
ax1.set_ylabel('Wartość osobliwa')
ax1.set_title('Wartości osobliwe (skala logarytmiczna)')
ax1.grid(True, alpha=0.3)
ax1.legend()

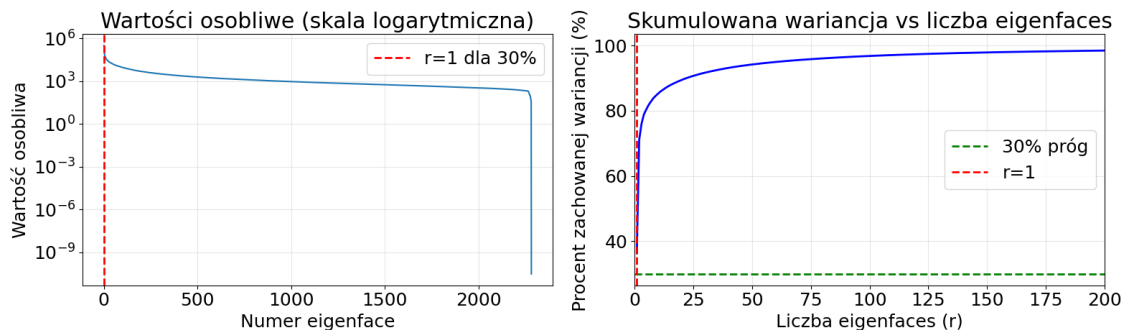
# Wykres 2: Procent skumulowanej wariacji
```

```

ax2.plot(np.arange(1, len(cumsum_variance)+1), cumsum_variance * 100, 'b-', linewidth=2)
ax2.axhline(y=k*100, color='g', linestyle='--', linewidth=2, label=f'{k*100:.0f}% próg')
ax2.axvline(x=r, color='r', linestyle='--', linewidth=2, label=f'r={r}')
ax2.set_xlabel('Liczba eigenfaces (r)')
ax2.set_ylabel('Procent zachowanej wariancji (%)')
ax2.set_title('Skumulowana wariancja vs liczba eigenfaces')
ax2.grid(True, alpha=0.3)
ax2.legend()
ax2.set_xlim(0, 200)

plt.tight_layout()
plt.show()

```



```

[21]: # Rekonstrukcja z r eigenfaces (dla k=30%)
fig = plt.figure(figsize=(14, 6))

# Obraz oryginalny
ax1 = fig.add_subplot(1, 3, 1)
ax1.imshow(np.reshape(testFace, (m, n)).T, cmap='gray')
ax1.set_title('Obraz oryginalny\n(testowy)')
ax1.axis('off')

# Średnia twarz
ax2 = fig.add_subplot(1, 3, 2)
ax2.imshow(np.reshape(avgFace, (m, n)).T, cmap='gray')
ax2.set_title('Średnia twarz\n(zbiur treningowy)')
ax2.axis('off')

# Rekonstrukcja z r eigenfaces
reconFace = avgFace + U[:, :r] @ U[:, :r].T @ testFaceMS
ax3 = fig.add_subplot(1, 3, 3)
ax3.imshow(np.reshape(reconFace, (m, n)).T, cmap='gray')

```

```

variance_retained = cumsum_variance[r - 1] * 100
ax3.set_title(f'Rekonstrukcja z r={r} eigenfaces\n({variance_retained:.2f}%  

↳wariancji)')
ax3.axis('off')

print("PODSUMOWANIE WYNIKÓW")
print(f"Wariant zadania: k = {k*100:.0f}%")
print(f"Liczba eigenfaces potrzebnych: r = {r}")
print(f"Procent zachowanej wariancji: {variance_retained:.2f}%")
print(f"Procent wszystkich eigenfaces: {r/len(S)*100:.2f}%")
print(f"Kompresja danych: {len(S)/r:.1f}x")

```

PODSUMOWANIE WYNIKÓW

Wariant zadania: k = 30%

Liczba eigenfaces potrzebnych: r = 1

Procent zachowanej wariancji: 36.34%

Procent wszystkich eigenfaces: 0.04%

Kompresja danych: 2282.0x

Obraz oryginalny
(testowy)

Średnia twarz
(zbiur treningowy)

Rekonstrukcja z r=1 eigenfaces
(36.34% wariancji)

